

Bojínek luční (uprostřed a vpravo, vlevo bojínek tuhý)

Ovsík vyvýšený

Psárka luční (vlevo), psárka kolénkatá (vpravo)

Travní semena

V tomto období kvete, odkvétá a zraje mnoho druhů trav, které my vnímáme jen jako zeleň v pozadí, ale pro chované ptáky a drobotinu obzvláště může jít o velmi vítané a velmi levné zpestření jejich jídelníčku.

Pokud patříte k osvětlejším majitelům zahrad a zahrádek a nepyšíte se jen anglickým trávníkem, můžete pro své chovance nyní udělat velmi mnoho tím, že jim denně natrháte stébla trav se semeny. U nás běžně rostoucí druhy trav nejsou pro ptáky nijak toxické a jejich semena (nebo celá oplodí) můžete podávat v mléčné, voskové nebo plně zralosti. V rámci zlepšení enrichmentu je vhod-

Srha laločnatá

né podávat ptákům celé klasy, aby se dolováním semen zabavili. Vyvarujte se sbírání travin okolo silnic nebo chodníků (znečištění palivovými zplodinami, exkrekty domácích zvířat) a na mezích mezi poli (znečištění zbytky postřiků). Ideální je travní porost na vlastní zahradě nebo na louce na seno.

Mezi běžně rostoucí trávy, na které narazíte téměř kdekoli, patří: bér zelený, bojínek hlíznatý a luční, chrastice

rákosovitá, chundelka metlice, ježatka kuří noha, jílek mnohokvětý a vytrvalý, několik druhů kostřavy, lipnice, medyněk vlnatý, metlice trsnatá, metlička křivolaká, oves hluchý, ovsík vyvýšený, ovsír pýřitý, pohánka hřebenitá, psárka luční, několik druhů psineček, pýr plazivý, rosička krvavá, smělek jehlancovitý a štíhlý, smilka tuhá, srha laločnatá, strdivka brvitá a nicí, sveřep, tomka vonná, trojštět žlutavý, třeslice prostřední a válečka praporeitá. Už jen použití pouhé poloviny jmenovaných travin zajistí, že budete ptákům nabízet mnohem pestřejší směs, než je kterákoli komerčně dostupná, nehledě na to, že si sami určíte, v jaké kvalitě, zralosti a poměrech budete trávy předkládat.

Pokud patříte mezi milovníky okrasných zahrad, můžete úplně bez potíží ptákům nabízet i semena nebo celé květenství okrasných trav, jako jsou: okrasné odrůdy metličky křivolaké, opadavec, proso prutnaté, vouisice metlatá, muhla mexická červená, milička a vouisice. Jde o překrásné trávy, jejichž semena jsou pro volně žijící i chované ptáky lahůdkou. Předkládat je můžete opět v různých stádiích zralosti. Mimo trávy jsou velmi dobře využitelná i semena

Jílek vytrvalý v květu

Denní příjem potravy a jeho využitelnost u dospělých kanárů a dospělých zebříček:

Živina	Denní příjem		Koefficient stravitelnosti	
	Kanáři	Zebříčky	Kanáři	Zebříčky
	<i>g/ptáka</i>			
Bílkoviny	0,62 ± 0,02	0,51 ± 0,01	0,809 ± 0,02	0,871 ± 0,03
Tuky	0,66 ± 0,01	0,44 ± 0,01	0,875 ± 0,01	0,949 ± 0,01
Sacharidy	1,69 ± 0,13	1,88 ± 0,14	0,867 ± 0,02	0,96 ± 0,01
	<i>kJ/ptáka</i>			
Hrubá energie	72,4 ± 1,42	56,19 ± 1,40	0,858 ± 0,03	0,942 ± 0,02

Třeslice prostřední (vpravo), mnohoštět vejčité (vlevo)

jitrocele, kokošky pastuší tobolky, kopřiv a dalších, běžně rostoucích bylin.

Většina semen trav je velmi bohatá na aminokyseliny včetně esenciálních, obsahují v různých poměrech důležité minerály – hořčík, draslík, fosfor a železo, vitamíny (především skupinu B vitamínů) a mnohem méně tuku než semena kulturních šlechtěných rostlin.

V roce 1998 proběhla unikátní studie zaměřená na rozdíly v příjmu a využitelnosti potravy u kanárů a zebříček. Obě zkoumané skupiny ptáků si po celou dobu studie zachovaly původní váhu, byly krmeny přísně sledovanou směsí semen a ukázalo se, že zebříčky měly mnohem vyšší průměrný koeficient stravitelnosti živin než kanáři (94% k 86%). Výsledek studie shrnuje uvedená tabulka.

Bér zelený

Nabízí se otázka, do jaké míry můžeme srovnávat dva rozdílné druhy ptáků krmené různými směsmi semen (u kanárů byla převaha řepky, u zebříček prosa), ale studie mimo jiné nepřímo potvrdila, že různá semena mají různou stravitelnost a využitelnost pro různé druhy ptáků a že základem dobrého zdraví je pestrost podávaného krmení.

V tomto ročním období máme neopakovatelnou příležitost využít ke krmení i širokou paletu travních semen a byla by chyba toho nevyužít!

MVDr. Jana Leimerová
Zábřeh na Moravě
leimerova@veterinazabreh.cz

Foto: autor

Kresby: August Mentz

NOVÁ Exota

Časopis pro chovatele exotického ptactva

Vydavatel: Mgr. Jan Sojka
Zahradní 15, 783 35 Horka nad Moravou
e-mail: info@novaexota.eu
www.novaexota.cz, www.novaexota.eu
IČ: 73162086

Inzerce, objednávky a distribuce
Tel.: +420 739 009 276, +420 585 378 340

REDAKČNÍ RADA ČASOPISU Nová EXOTA

Šéfredaktor: Mgr. Jan Sojka

Zástupce šéfredaktora pro ČR
Mgr. Lubomír Tomiška

Zástupce šéfredaktora pro SR
Marek Buranský

ODBORNÁ REDAKČNÍ RADA

RNDr. Bc. Jaromír Vachutka
ptáci obecně a systematika ptáků

Ing. Josef Nožička
jihoameričtí papoušci

Petr Zeman
afričtí papoušci

Emil Antonín
australští papoušci, mutace

Milan Habrcetl
andulky

Bc. Martin Papač, Walther Wiener
genetika ptáků

Lubomír Veselý, Mgr. Radomír Veselý
kanáři, evropské ptactvo, kříženci

MUDr. Michal Straka, CSc.
drobní exoti

Jaroslav Němec
vodní drůbež

Zbyněk Laube
holubi a bažanti

Ing. Vladimír Vondra, Ing. Vít Vojtíšek
fotografie

MVDr. Ľubica Nečasová, MVDr. Jana Leimerová
veterinární poradna

ADRESA REDAKCE

Časopis Nová EXOTA
Zahradní 15, 783 35 Horka nad Moravou
Tel.: 739 009 276
e-mail: sojka@novaexota.eu
(na tuto adresu zasílejte své příspěvky do časopisu)

Grafický návrh: Časopis Nová EXOTA
Registrace: MK ČN E13209
ISSN: 1213 6549

Rozšiřují společnosti:
PNS, a. s.
Mediaprint & Kapa, a. s.

Foto na titulní straně:
Motýlek rudouchý
(*Uraeginthus bengalus*)
Foto: Mgr. Lubomír Tomiška

Za obsah a původnost příspěvků odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo na krácení či úpravu příspěvků. Redakci nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí.

www.novaexota.cz, www.novaexota.eu,
www.novaexota.sk

cs-cz.facebook.com/Nová-Exota-
časopis-124158380948808/timeline

Veterinární ambulance U SVATÉ BARBORY

MVDr. Jana Leimerová
Komenského 18a, 789 01 Zábřeh
e-mail: leimerova@veterinazabreh.cz

veterinární ambulance
pro psy, kočky, plazy,
malé hlodavce,
králíky, fretky
a exotické ptactvo

